

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Димитричка Близнакова, д.м.
Директор на Медицински колеж, Медицински университет – Варна

Съгласно Заповед № Р-109-494/24.07.2018г. на Ректора на МУ – Варна относно конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ по специалност „Педиатрия“, за нуждите на Факултет „Медицина“, Катедра „Педиатрия“ и Клиника „Педиатрия“ към МБАЛ „Св. Анна“-Варна, обявен в ДВ бр. 36/ 27.04.2018, с кандидат **доц. д-р Боряна Борисова Върбанова, д.м.**

КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ И КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ.

Доц. д-р Боряна Борисова Върбанова, д.м. е родена на 14.03.1960г. в гр. Карнобат. Завършва средно образование в Добрич със златен медал и от 1988г. до 1995г. учи медицина във ВМИ – Варна и завършва с отличен успех. Има специализации и придобити специалности по: педиатрия, детска ревматология (шестмесечна специализация по детска ревматология в UCL London и Great Ormond Street Hospital с грантове на EULAR и TEMPUS – 1995/1996); клинична алергология (двумесечна специализация по имунология в София – 1991/1992, двумесечна специализация по имунология и автоимунни болести CLB – Amsterdam – 1994).

Допълнителна квалификация:

- 1997 – TEMPUS – курс по епидемиология и медицинска биостатистика
- 1998 – 5th EULAR – курс по ревматология, Бад Брамстед, Германия
- 2000 – 7th EULAR – курс по ревматология, Ница, Франция
- 2014 – EULAR – курс по мускулно-скелетна ехография, Анталия, Турция

Доц. Върбанова започва работа през 1995г. като участъков педиатър гр. Добрич до 1986г., а след това до 1997г. работи като ординатор в детско отделение в гр. Добрич. Избрана за асистент в Катедра „Педиатрия на му през 1987г. преминава през старши асистент, главен асистент, а от 2003 е избрана за доцент по специалност педиатрия. От 2005г. до 2010г. е началник на II ДК с ДООИЛНН при МБАЛ „Св. Марина“. От 2011г. до момента е началник на Клиника по Педиатрия в МБАЛ „Света Анна“ – Варна. От 2015г. до 2017г. е заместник-председател/председател на Борда на директорите в МБАЛ „Света Анна“ – Варна. През 1999г. защитава дисертация на тема „Нарушения в хуморалния и клетъчен имуноен отговор при деца с олигоартритна и полиартритна форма на ювенилен хроничен артрит“ и ѝ е присъдена научна и образователна степен „доктор“ по научна специалност „Педиатрия“. Участва в редакционната колегия на списание „Ревматология“ и „Scripta Scientifica medica“. Член е на Българска педиатрична асоциация, Научно дружество по ревматология, Научно дружество по клинична алергология, Европейско дружество по детска ревматология (PReS), Организация за проучвания по детска ревматология (PRINTO). От 2016г. е национален координатор по детска ревматология за България към PRINTO/PReS.

НАУКОМЕТРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ.

В конкурса заемане на академична длъжност „Професор“, доц. Върбанова участва със следните научни трудове:

Научни трудове	Брой
Дисертации	1
Монография	1
Статии публикувани в български списания	78
Глави в монографии, сборници и ръководства	9
Статии в международни списания с импакт фактор	3
Научни съобщения с резюме в списания с IF	20
Научни съобщения на международни конгреси с резюмета в конгресни сборници	18
Научни съобщения в национални конгреси и конференции с публикувани резюмета	88
Пленарни лекции на национални форуми	18
Общ брой	236

Цитирана е 62 пъти в:

- Български източници – 14
- Чужди източници – 48

Реални публикации	Самостоятелни	Първи автор	Втори автор	Трети и следващ	Брой
Дисертации	1	0	0	0	1
Монография	1	0	0	0	1
Статии публикувани в български списания	30	28	9	11	77
Статии публикувани в международни списания		2	1		3
Глави в монографии, ръководства и сборници	6	2	2	0	9
Общ брой	38 (41%)	32 (35%)	12 (13%)	11(12%)	91

Доц. Върбанова е единствен автор в 38 научни труда (41%). В колективни трудове участва като: първи автор в 32 публикации (35%), втори автор – в 12 (13%), трети и следващ автор в 11(12%). В общо 70 публикации (76%) доц. Върбанова е единствен или първи автор. От реалните публикации 46 са след присъждане на академична длъжност „Доцент“. Три от публикациите са публикувани в международни списания - IF – 2.716, съгласно академична справка на БИО № 294/21.05.2018. Оригиначните публикации са 50 (54%), а останалите 42 са теоретични и образователни.

Научни съобщения	Самостоятелни	Първи автор	Втори автор	Трети и следващ	Брой
В международни конгреси	-	25 (66%)	2 (5%)	11 (29%)	38
В национални конгреси	25 (24%)	28 (26%)	19 (18%)	35 (33%)	106
Общ брой	25 (17%)	53 (37%)	21 (15%)	46 (32%)	144

Научните съобщения са представени предимно на конгреси и конференции на научните дружества в страната (Българска Педиатрична асоциация, Научно дружество по ревматология) и научни сесии на Медицинските университети. Освен с устни презентации и постери, самостоятелно или в колектив, авторът участва с 18 пленарни лекции в тези форуми.

Авторът е участвал в многократно в научно-практически конференции на регионално и национално ниво с доклади, които не са реферирани и не са представени за рецензиране. От участията в международни конгреси два са селектирани устни презентации, а останалите на постери. Двадесет резюмета в международни конгреси са публикувани в международни списания с импакт фактор IF=56.509. Общият импакт фактор е $IF = 59.224$, съгласно академична справка на БИО № 294/21.05.2018.

ТЕМАТИЧНИ НАПРАВЛЕНИЯ И ПРИНОСИ.

Доц. Върбанова работи в областта на имунологията. Голяма част от проучванията на автора са свързани с установяване на имунологични отклонения при най-честото системно заболяване на съединителната тъкан ЮИА, диагностичната им стойност и връзката с ревматоиден артрит (РА):

1. Серологични маркери за ревматоиден артрит

- За първи път у нас през 1992 г. въведохме следните тестове:
 - Имуофлуоресцентен тест за антиперинуклеарен фактор (APF) (С.1, С.5, С8)
 - Имуофлуоресцентен тест за антикератинови антитела (АКА) (С.1, С.5)
- За първи път у нас е изследвано значението на APF и АКА като серологични маркери за РА и ЮИА (С.1, С.2, С.5, С.8). Тези антитела са предшественици на анти-ССР антителата, използвани понастоящем рутинно за диагноза на РА.
- За първи път у нас са изследвани клас-специфични ревматоидни фактори (IgGRF, IgA-RF и IgM-RF) с ELISA при деца с ЮИА и техните клинични асоциации със заболяването (С.1, С.11, С.14, С.18, С.45)

2. За първи път у нас са изследвани антитела срещу сог-хистон и индивидуални хистони. Направена е оценка на диагностичното и клиничното им значение при ЮИА, както и прогностичната им роля за развитие на увеит (С.1, С.15, С.43).

3. Потвърдено е значението на антителата срещу нуклеарни антигени, които са изследвани с нов метод (имуноблотинг), който понастоящем е рутинен за екстрахируем ядрен антиген (С.1, С.13, С.42).

4. За първи път у нас е направено сравнение на различни имунологични маркери при болни с ЮИА и РА, както следва:

- Антиперинуклеарен фактор, антикератинови антитела, клас-специфични ревматоидни фактори и антикардиолипинови антитела (С.5, С.25, С.27, С.35)
- Мононуклеарни субпопулации от периферна кръв и синовиална течност (С.26, С.29, С.37)

Освен научно-приложните имунологични проучвания на ювенилния артрит и РА, обект на научните интереси на автора е и участието на различни компоненти на имунния отговор при физиологични и болестни състояния (С.6, С.7, А.8, А.14, А.29).

Специално внимание е отделено на развитието на концепцията за автоимунитет и автоинфламация (А.15, А.16, А.43) и значението на човешкия микробиом за възникване на автоимунни и алергични болести (А.40, А.41), както и ролята на някои патогени (Н. Pillory) при автоимунни и алергични заболявания (А.24).

Детска ревматология – научните трудове на автора в тази насока се отнасят до клиничните прояви на тези заболявания, тяхната диагноза, еволюция, прогноза, лечение, както и необичайни манифестации (А.1, А.6, А.9, А.10). Част от публикациите в тази област са насочени към по-широк кръг от специалисти.

Представени са широк спектър от проблеми които са описани в съвременната литература:

- Проблеми в класификацията на ЮИА (С.28); прогнозата и изхода в зряла възраст на заболяването (С.24, А.31); съвременните аспекти на терапията и рисковете от отдалечени последствия от нея (А.23, А.27, А.28, С.12, С.44).
- За първи път в България е използвана от нас международна скала за оценка на активността на ЮИА, която по-късно (1999г.) е възприета от PRINTO (С.1). В последните 2 години авторът участва във валидирането на нова скала JAMAR с други специалисти от страната (А.7) и в международен колектив (В.10, В.11).

В трудовете е разгледана връзката на артритите с инфекции. Анализирани е честотата на инфекцията от *Yersinia enterocolitica* в детската възраст и са направени за първи път в България проучвания върху клиничните прояви и еволюция на *Yersinia*-индуцирания артрит при деца и възрастни (С.9, С.10, С.19). Описани са редки прояви на пиогенни костни и ставни афекции, пиогенен сакроилиит (С.41) и BCG-остеит (А.21). Представени са съвременните препоръки за поведение при бактериални костно-ставни инфекции (А.37).

Авторът насочва своето внимание към системните заболявания на съединителната тъкан. Актуалните аспекти на системните заболявания на съединителната тъкан са представени в няколко монографии и редица публикации. Представени са техните клинични прояви и диагностични критерии (А.1, А.5, А.6, А.13), някои органични локализации - белодробни, кожни (А.3, С.38), редки системни заболявания на съединителната тъкан: грануломатоза на Wegener (С.17, С.40, А.34), CREST синдром (С.23), антифосфолипиден синдром (А.5, А.18), паникулит на Weber Christian (С.36); редки прояви на системни заболявания на съединителната тъкан (А.42, А.34, С.31); спешни състояния в детската ревматология (А.22, А.45). Описани са някои случаи на редки автоинфламаторни заболявания: CINCA –синдром (първият в българската литература) (С.39, А.44), амилоидоза при периодична болест (С.22), хроничен мултифокален остеомиелит (С.16).

За първи път в страната е въведена от нас артросонография (в колектив) в педиатричната ревматологична практика (С.21, С.34). Изтъкнато е значението на артросонографията в образната диагноза на възпалителните артропатии в детската възраст. Направена е оценка на значението на артросонографията за мониториране на възпалителната активност и прогресия на ЮИА. Авторът участва в популяризирането на метода в страната (С.33, А.2) и извън нея.

Като педиатър авторът разглежда актуалните проблеми в педиатрията. Като участник в първите за страната инициативи на UNICEF пред медицинската общественост за пропагандиране на кърменето, авторът е силно ангажиран с тази тема. Няколко статии (С.30, А.11, А.14), един пленарен доклад и нерецензирани научно-популярни публикации са посветени на тази тема.

Научните трудове в алергологията са ориентирани към различни типични и необичайни прояви на алергии в детската възраст – атопичен дерматит, хранителни, инхалаторни, медикаментозни и паразитни алергии. Представени са съвременни насоки за терапия.

Интересни са проблемите на гастроентерологията застъпени в няколко публикации като свръхчувствителност към храни, приложение на пробиотици при гастроинтестинални заболявания.

В множество съобщения са разгледани хронични възпалителни заболявания на червата и заболявания на черния дроб.